Jména pro nalezence z babyboxů[1]

Žaneta DVOŘÁKOVÁ | Ústav pro jazyk český AV ČR

Names given to waifs found in baby hatches

Between 2006 and 2021, 231 babies were anonymously abandoned by their parents in the so-called baby hatches or baby boxes placed around the Czech Republic. First names and surnames are given to these children by nurses in hospitals or mostly by Ludvík Hess, the founder and organizer of the project of baby boxes in the Czech Republic. First names are chosen after nurses or doctors in hospitals, sponsors of the project, and Hess's friends. Sometimes the waifs are given the name corresponding to the respective name-day in the Czech calendar. Assigned surnames are motivated by the time (day, holiday, season) when, or the place (toponym) where, the child was found. However, these names are informal and temporary. The official first name and surname of the child must be decided by a court. Names can then be changed again after adoption.

Key words: babybox, first name, onomastics, surname, waif

Klíčová slova: babybox, nalezenec, onomastika, příjmení, rodné jméno

1 Úvod

Rodiče, kteří se z nejrůznějších důvodů nemohli či nechtěli postarat o své novorozené děti, je v minulosti odkládali před vrata kostelů či klášterů, později je zanechávali v tzv. nalezincích.[2] V současnosti u nás plní stejný účel babyboxy. Jedná se o speciálně vybavené, vytápěné a klimatizované schránky umístěné na snadno přístupném místě většinou v blízkosti zdravotnického zařízení, kam může rodič anonymně odložit své dítě bez obav z trestního postihu. O dítě se následně postará zdravotnický personál. První babybox byl instalován v tehdejším GynCentru v Praze-Hloubětíně symbolicky na Mezinárodní den dětí 1. 6. 2005. V současnosti je po ČR umístěno 81 babyboxů, ve kterých bylo do konce roku 2021 nalezeno 231 dětí; převažovaly mezi nimi holčičky (127), chlapečků bylo méně (104) (babybox.cz, 10. 2. 2022). Pokud se o odložené dítě rodiče již nepřihlásí, bývá nabídnuto k adopci.

Náš příspěvek se zaměří na aktuální problematiku, která dosud nebyla v české onomastice (pokud je nám známo) zkoumána, totiž na první, spontánní pojmeno-

[1] Studie vznikla s podporou dlouhodobého koncepčního rozvoje Ústavu pro jazyk český AV ČR, RVO: 68378092.

[2] První nalezinec u nás vznikl ve Vlašském špitále v Praze v roce 1602. Asi nejznámějším nalezincem byl ten u Zemské porodnice u sv. Apolináře v Praze (detailně o této problematice např. Marešová, 2014).

vávání těchto nalezených dětí.[3] Z hlediska repertoáru se příliš neliší od toho, jaká jména dostávají děti, které odloženy nebyly, specifická je však celková pojmenovávací situace – to, kdo tato jména vybírá, jaké jsou motivace pro výběr konkrétního jména atd.

Studie si klade za cíl zmapovat současnou situaci v ČR. Výhledově se nabízí i možnost srovnání s pojmenovávacími zvyklostmi a se jmény nalezených dětí v zahraničí, kde funguje obdobný systém záchranných schránek (např. v Německu, v Polsku, na Slovensku aj.). Též diachronní pohled na tuto problematiku, který je tu pouze naznačen několika příklady, by zasluhoval detailnější pozornost (srov. Halířová, 2009, s. 122), to by však přesáhlo rámec této práce.

2 Prameny

Při naší analýze budeme vycházet ze zpráv v tisku, popř. z televizního zpravodajství. Zvláště pro noviny bulvárního zaměření jsou, jak se zdá, informace o dětech nalezených v babyboxech čtenářsky atraktivní a jména, která děti dostávají, v nich mnohdy figurují již v titulku článku, např. „Do babyboxu v Hloubětíně někdo odložil chlapečka: Dostal jméno *Vladislav*“ (Blesk, 30. 3. 2017),[4] „Holčička z babyboxu se jmenuje *Viola*!“ (Aha!, 25. 3. 2020) apod. Zveřejňovány bývají též okolnosti nálezu a často též motivace pro výběr jména.

Dále budeme čerpat ze seznamu jmen dětí nalezených v babyboxech, který je zveřejněn na webu babybox.cz (viz tabulka 1) a který je průběžně aktualizován. V tabulce uvádíme v závorce i některá příjmení dětí, která jsou buď zachycena ve výše uvedeném seznamu, nebo jsme je excerpovali z novinových zpráv (o tom podrobněji dále).

Rok	Pohlaví	Rodná jména
2006	F	Sonička, Lenka, Ludmila
	M	Toník, Adam (Ježíšek)
2007	F	Zoja, Markéta
	M	Mário, Staník, David
2008	F	Petra, Terezka, Lucinka, Klára
	M	-

[3] To, že by odložené dítě již nějaké jméno mělo, je spíše ojedinělé, taková situace může nastat u starších dětí, např. úplně první dítě v babyboxu u sebe mělo rodný list na jméno *Soňa* (Hess, 2009, s. 74). Srov. např. historický záznam z obce Solnice: „bylo nalezený u babičky [tj. porodní báby, pozn. Ž. D.] Švejdový dne 10. dubna 1811 času nočního a cedulička při něm, že nekřtěný jest a že *Amalie Terezie* jmenovat se má“ (SOA Hradec Králové, Solnice, 1811, s. 145).

[4] Zvýraznění jmen v citacích provedla Ž. D.

2009	F	Barunka, Ivanka, Natálka, Anežka (Česká), Lucinka, Andrea (Neděle), Kačenka
	M	Fanda, Jarda, Pepík, Jakub, Viktor, Richard (2×)
2010	F	Ivanka, Gabriela, Květa, Anička, Adélka, Janička, Natálka, Věruška, Magdalena
	M	Jaroslav, Jan, Martin
2011	F	Silvie, Martinka, Svatava, Iveta, Janička (Pátková), Kačenka, Jana (Husová), Eva, Milena, Marcelka, Radka, Judita (Zimová)
	M	Jiří, Filip (Pondělíček), Jeník, Dalibor, Leoš, Ondřej, Michal (Pondělíček), Hynek, Tomáš (Švanda), Xaver
2012	F	Pavla, Gabriela, Terezka (Valentinová), Pavlínka (Kolínská), Radka-Barbora, Marie-Lenka (Velikonoční > Roztočilová), Věruška (Pátková), Miloslava, Jiřina
	M	Vilém, Mirek, Petr, Jiří, Martin, Norbert, Tomáš, Šimon, Michal, Alexander, Zdeněk
2013	F	Liliana, Ivanka, Žofie, Marcelka, Hanička, Šárka, Janička, Rita, Julie (Mělnická), Pavla (Calábková), Emílie, Barbora, Eva, Ria (Nejmenovaná)
	M	Petr Štěpán (Pícha), David, Jakub, Milan
2014	F	Andrea, Zbyňka, Gabriela, Sylva, Ilonka, Martinka, Jiřina, Jitka
	M	Olda, Stanislav, Josef, Tomáš
2015	F	Milada, Violka,[5] Zuzanka, Kateřina, Monika, Sylva, Andělka, Ondřejka
	M	Boris, Dominik, Zdeněk (Juřica), Dionýz (Zakál),[6] Jiří (2×), Jaroslav, Luděk, Otakar, Antonín
2016	F	Jana (3×), Andrea, Vlaďka, Mišutka,[7] Mirka, Martina, Markétka, Maruška
	M	Pavel, Jan, Daniel, Toníček, Aleš, Ondřej
2017	F	Kateřina, Lenka, Gita, Ivanka, Melitta, Andrea
	M	Vojtěch, Jaroslav (Kotalík), Vladislav, Tomík, Jiří (Brodský), Pavel, Luděk, Martin, Michálek, Václav
2018	F	Bára, Jana, Nela, Ivonka, Jaroslava, Marie, Verunka, Lea, Jolana, Daniela, Ivanka, Světlana
	M	Petr (Nový), Pavel (Toulec), Pavel (Veliký), Pavel, Vladimír, Filip
2019	F	Leopolda, Vendula, Milada, Barborka, Michalka, Kateřina, Zuzana
	M	Karel (Spěváček), Martin, Viktor, Kryštof, David, Vláďa, Tomáš (2×), Miloš, Jirka, Marek, Vojta
2020	F	Zuzana Eva, Viola, Martina, Barborka, Jiřina, Olinka
	M	Jan (Pondělník), Tony, Emil, Milan, Gabriel, Vladimír, Zdeněk, Jiří, Ambrose
2021	F	Štěpánka, Sidonie, Lenka, Barbora, Zoe, Anetka Světlana, Isabella, Adélka, Olinka, Bohumíra
	M	Vojta (Novák), Tomáš, Petr, Vít, Jaroslav, Cyril (Svoboda), Lukáš

Tabulka 1: Jména dětí nalezených v babyboxech 2006–2021 (seřazena dle data nálezu) (zdroj: https://www.babybox.cz/media/pdf/statistika-babyboxu.pdf) a doplněna zjištěnými příjmeními (v závorce).

[5] V tabulce na webu babybox.cz je chybně zapsána jako *Biolka*.

[6] V tabulce na webu babybox.cz je chybně uveden jako *Zákal* – lékař, podle nějž byl chlapeček pojmenován (novinky.cz, 25. 3. 2015), se však jmenuje *Zakál* (srov. registr lékařů).

[7] Rodné jméno *Mišutka* je nejasné. Snad by se mohlo jednat o jinde nedoloženou domáckou podobu rodného jména *Michaela*. Jeho výběr pro holčičku nalezenou ve Valašském Meziříčí zdůvodnil L. Hess takto: „Přiznávám, že jméno Mišutka jsem jí dal, protože je malinká a v tom množství odložených 81 holčiček už jsem si na žádný originál nemohl vzpomenout“ (zlin.cz, 14. 6. 2016).

Mnohá jména dětí jsou v tomto seznamu uváděna v domácké nebo zdrobnělé podobě. Ponecháváme je tak, neboť v některých případech není možné jednoznačně určit, jaká je podoba oficiální/úřední, kterou lze dle zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, zapsat do matriční knihy (např. *Tony* může být jak oficiální forma jména, tak domácká podoba jména *Antonín*, obdobně např. *Barunka* může být hypokoristickou formou jmen *Bára* i *Barbora*). Způsob zápisu přitom kolísá, takže v tabulce nacházíme např. jak hypokoristické podoby *Toník* a *Toníček*, tak oficiální *Antonín*, obdobně je tu *Kačenka* i *Kateřina*, *Staník* i *Stanislav* atd. V pěti případech jsou v seznamu u dětí uvedena dvě rodná jména, jedná se o čtyři holčičky a jednoho chlapce.[8] Ostatní děti mají rodné jméno jedno. Dvě rodná jména dostávají děti patrně v situacích, kdy je jiné zvoleno personálem v nemocnici a jiné L. Hessem (o tom viz dále),[9] např. „‚Jmenuje se *Anetka* po sestřičce, která ji vyzvedla z babyboxu,' sdělil primář z Nemocnice Milosrdných bratří Dan Wechsler. Podle původního plánu se měla holčička jmenovat *Světlana*, volba nakonec padla na *Anetu Světlanu*." (brnensky.denik.cz, 19. 9. 2021)

3 Právo na jméno

Článek 7 Úmluvy o právech dítěte OSN z roku 1989, kterou se ČR zavázala dodržovat (sdělení č. 104/1991 Sb.), stanovuje, že má být každé dítě registrováno ihned po narození a má od narození právo na jméno, právo na státní příslušnost, a pokud to je možné, právo znát své rodiče a právo na jejich péči. Dítě, jehož identita není známa (ať se již jedná o dítě odložené do babyboxu, dítě anonymně porozené, či anonymně odevzdané k adopci), je zákonem č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, (§ 17), označováno termínem „dítě nezjištěné totožnosti".[10] Právo dítěte

[8] Ve dvou případech přitom byla jména uvedena v seznamu na webu babybox.cz přes spojovník (*Radka-Barbora*, *Marie-Lenka*), jako by se jednalo o tzv. zdvojené jméno. V této podobě však nesplňují kritéria pro zápis do matriky (srov. Knappová, 2020, s. 69–72), musela by se proto zapsat jako dvě samostatná rodná jména, tedy *Radka Barbora*, *Marie Lenka*.

[9] Je však možné, že ne všechny tyto situace zveřejněný seznam reflektuje, např. o holčičce nalezené v Praze-Hloubětíně v prosinci 2017 se v tisku dočteme, že byla pracovně pojmenována *Markéta Lenka* – první jméno dostala od L. Hesse, to druhé v nemocnici od jedné ze sester (aktualne.cz, 16. 12. 2007), ve zveřejněné tabulce na webu babybox.cz však figuruje pouze pod jménem *Markéta*. Obdobně o holčičce nalezené 26. 1. 2009 v Ostravě se z tisku dozvídáme, že dostala jméno *Zorka* (lidovky.cz, 28. 1. 2009), neboť Zora má ten den svátek, ale v tabulce je uvedena pod jménem *Barunka*.

[10] Jiná je situace u tzv. utajených porodů. „Zákon o matrikách dále obsahuje úpravu zápisu a uchovávání údajů o matce, která požádala o utajení své identity v souvislosti s porodem. Tato úprava je obsažena v §17 v návaznosti na §14. Podle této úpravy se údaje o matce do matriční knihy narození nezapíší, ale vzhledem k tomu, že je matka známá, zapíše se do knihy narození jako příjmení dítěte příjmení matky v době narození dítěte dle §19 odst. 4 ZoMat [pozn. Ž. D.: zákon o matrikách, jménu a příjmení]. Tím však dochází k možnosti identifikace dítěte s matkou a institut utajení matky je výrazně

na jméno v takovém případě zabezpečuje stát. Na základě oznámení matričního úřadu soudu je tento soud povinen určit dítěti rodné jméno a příjmení[11] (Sovová – Mázlová, 2016, s. 82). Žádný právní předpis však neuvádí kritéria, podle nichž by soud při určování rodného jména a příjmení dítěte měl postupovat. Jak uvádí M. Schönová (2018), dítě bývá zpravidla „pracovně" a zcela neformálně pojmenováno osobou, která s ním po nalezení přišla do kontaktu, která jej ošetřuje a pečuje o něj (zaměstnanci nemocnice apod.). Při určování rodného jména a příjmení pak soud může z takového pojmenování vycházet, což se podle jejího zjištění v praxi také poměrně často děje, nemusí tomu tak však být. Komentář k příslušnému paragrafu zákona jen velmi vágně stanovuje, že „[s]oud je ve volbě osobního jména a příjmení omezen jen obecnými pravidly slušnosti, dobrých mravů, popř. i hlediskem veřejného pořádku". (Zuklínová, 2014, s. 458) Podle jiného právního komentáře je většinou vybráno obvyklé české příjmení či příjmení, které souvisí s nálezem dítěte, a soud přihlíží ke jménu, kterým pečující osoby (pěstoun na přechodnou dobu či zaměstnanci ústavního zařízení) dítě oslovují, protože by bylo v rozporu se zájmem dítěte vybírat mu jiné jméno, než na jaké už je zvyklé (Hrušáková – Westphalová, 2020, s. 774).

Jméno a příjmení přiřknuté dítěti soudem může být pouze dočasné, nové rodné jméno mu mohou vybrat jeho adoptivní rodiče, příjmení pak po osvojení přebírá jejich, jako by bylo jejich biologickým dítětem.[12] Vzhledem k tomu, že se však jedná o citlivé téma týkající se nezletilých dětí, nemáme k dispozici žádné informace o těchto konečných jménech. Možnosti onomastického výzkumu jsou tu tak bohužel limitovány zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

4 Kdo jméno vybírá

Jak již bylo uvedeno, dítě bývá neformálně pojmenováno bezprostředně po svém nálezu. Kdo toto jméno vybírá? Může to být zdravotnický personál v nemocnici, kde je dítě odloženo, jak se dozvídáme ze zpráv o nalezených dětech, které se objevily v tisku, např. „Sestřičky na novorozeneckém oddělení již děvčátku daly jméno *Terezka*" (novinky.cz, 17. 3. 2008), „Sestry jej pojmenovaly *Filip*" (Blesk, 21. 2. 2011) nebo „Sestry mu daly jméno *Dalibor*." (tn.nova.cz, 5. 6. 2011)

oslaben. Matka má také možnost určit dítěti křestní jméno, a matrika je povinna toto zanést do knihy narození dle §18 ZoMatr." (Lukáčová, 2016, s. 19)

[11] „Není-li žádný z rodičů znám, určí soud i bez návrhu osobní jméno a příjmení dítěte." (§ 864 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

[12] „Osvojenec má příjmení osvojitele; společný osvojenec manželů má příjmení, které bylo určeno pro jejich děti při uzavření manželství." (§ 835 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

Mnohem běžnější praxí však u nás je, že děti nalezené v babyboxech pojmenovává jediný člověk, a to Ludvík Hess, zakladatel a předseda spolku Babybox pro odložené děti – Statim, jak řekl např. v rozhovoru pro deník Blesk: „Jména jim vybírám já sám, nechci, aby to byla jen čísla. Jména dávám podle lidí, se kterými zrovna v tu chvíli nalezení jsem nějak v kontaktu.“ (Blesk, 19. 1. 2019) V rozhovoru pro rozhlas pak uvedl jako příklad: „Když by mi teď zazvonil telefon – jako že jsem ho teď dal tady paní Chládkové do opatrování – a tam by se ukázal obrázek nějakého děťátka, byla by to holčička, tak by to byla určitě Jana Chládková.“ (Xaver a host, 29. 7. 2019, 10:50–11:05)

Jedná se o jakousi nepsanou dohodu. Výsada pojmenovávat dítě, kterou si L. Hess, přezdívaný Babydědek Lu, vysloužil svou angažovaností v projektu, je mezi zúčastněnými obecně respektována. Může se ovšem také stát, že jiné jméno spontánně vyberou zaměstnanci nemocnice a jiné L. Hess, jako tomu bylo např. v Opavě:

> „Jako vždy ho Hess pojmenoval. Tentokrát jménem *Tomík*. ‚Jména, která dětem dávám, jsou momentálním nápadem, podle něčeho, co mně [sic] zrovna inspiruje. Tentokrát to bylo zjištění, že dědeček ředitele strakonické nemocnice před mnoha lety chodil s mojí tetou. Ředitel se jmenuje Tomáš a v dětství se mu říkalo Tomík a velmi babyboxům pomáhá,‘ vysvětlil Hess. […] Jenže Tomík se tentokrát neujal, v nemocnici ho hned přejmenovali na *Alana*. ‚Dostal jméno po sestřičce Aleně, která schránku otevřela. Tak ho vedeme i v naší zdravotní evidenci […],‘ uvedl mluvčí Slezské nemocnice Daniel Svoboda. […] Hessovi jeho přejmenování nevadí. ‚Stejně jde jen o pracovní jméno, hlavně ať je kluk zdravý.‘“ (Blesk, 12. 4. 2017)[13, 14]

Vidíme, že k tomuto prvnímu jménu se přistupuje jako ke jménu „pracovnímu“ a provizornímu, které se může ještě měnit. Právě toto vědomí nestálosti pak má zásadní vliv i na volbu jména. Je to přirozeně velmi odlišná situace od té, kdy jméno pro své dítě vybírají jeho rodiče. Ti považují jimi zvolené jméno za stálé, proto věnují velkou pozornost jeho výběru a zvažují při tom celou řadu faktorů jazykových, společenských, rodinných atd.[15] Pojmenování nalezenců je však naproti tomu do značné míry náhodné, bez vztahu ke konkrétnímu dítěti.

5 Motivace pro výběr rodného jména pro nalezence

Zvolená rodná jména ve většině případů patří mezi u nás běžně užívaná. Pokud se vyskytne jméno neobvyklé, je to dáno tím, že se jedná o pojmenování po někom, kdo takové jméno nosí, např. v Ústí nad Orlicí byl chlapec pojmenován po primáři porodnického oddělení nemocnice Dionýzu Zakálovi (novinky.cz, 25. 3. 2015) a ve

[13] Čerpáme i ze zpráv, které neprošly vždy dostatečnou a pečlivou korekturou. Texty však citujeme v té podobě, v jaké vyšly, včetně možných chyb.

[14] Ve výše citovaném seznamu na webu babybox.cz je však tento chlapeček uváděn jen jako *Tomík*.

[15] K tomu detailně viz např. Knappová (2020), Březinová (2021).

Strakonicích dostala holčička nezvyklé jméno *Melitta* podle tety zakladatele babyboxů L. Hesse (idnes.cz, 21. 9. 2017).

L. Hess přitom dbá i na pestrost jmen, nechce, aby se příliš opakovala: „Na novorozeneckém oddělení holčičce začali říkat *Jana*. Po sestře, která ji vyjmula z boxu. ‚Těch už ale máme moc. Po starostce Janě Černochové se tak jmenuje i děťátko, které našli před deseti dny odložené na radnici v Praze 2. Holčičku jsem proto pracovně pojmenoval *Rita*,‘ doplnil Hess.“ (idnes.cz, 15. 9. 2013)

Přestože L. Hess uvádí, že je jeho výběr jmen pro nalezené děti „momentálním nápadem“, můžeme vysledovat jisté tendence a motivační okruhy těchto jmen.[16] Přirozeně někdy se těchto faktorů může sejít vícero najednou, jako tomu bylo např. v Pardubicích: „‚*Miroslav* měl den předtím svátek. A hlavně taky má to jméno po jednom mně velice milém porodníkovi a gynekologovi Mirkovi Novákovi,‘ uvedl Ludvík Hess.“ (E15, 6. 3. 2012)

5.1 Rodné jméno v kalendáři

Rodná jména bývají vybírána podle svátku, který připadá na ten den v kalendáři, kdy bylo dítě odloženo do babyboxu, nebo je alespoň v témže týdnu, např. holčička odložená v Brně 21. 2. dostala jméno *Lenka*, protože „právě Lenky měly včera svátek“ (Blesk, 22. 2. 2017). Navazuje se tak na dřívější tradici lidové víry, že si dítě přineslo své jméno s sebou na svět, a bývalo proto pojmenováno podle světce, jehož svátek se zrovna slavil. Tento princip se v minulosti uplatňoval i u nalezenců, např. v roce 1770 byl v Olšince nalezen chlapeček, pokřtěn byl 16. 11. a dostal jméno Johann (Jan) (SOA Hradec Králové, Vilémov, 1770, s. 191), neboť 14. 11. si katolická církev připomíná svátek hned dvou světců toho jména.

5.2 Jméno nálezce

Dále jsou rodná jména volena podle osoby, která dítě v babyboxu najde nebo s ním přijde jako jedna z prvních do kontaktu, např. v Praze dostala holčička jméno *Gita* po zdravotní sestřičce, která ji z babyboxu vyzvedla (Blesk, 2. 5. 2017), chlapeček

[16] Srov. jména pro děti z pražského nalezince v 19. století, která analyzovala M. Halířová (2009, s. 122): „Křestní jméno dítěti mohla dát jeho matka, přála-li si tak učinit. Když matka, která porodila na tajném oddělení, neprojevila o dítě zájem, dávala křestní jméno a příjmení dítěti porodní bába. Křestní jméno dítěte z tajného oddělení mělo prozrazovat jeho domnělý aristokratický původ, proto se zde setkáváme se jmény: Richard, Ludvík, Napoleon, Milada, Hedvika, Klára. Příjmení těchto dětí bylo smyšlené. Děti narozené nemajetným matkám dostávaly příjmení po matce, nejčastěji se u těchto dětí setkáváme s křestními jmény: Marie, Anna, Kateřina, Jan, František (dle Protokolu stavu nalezenců 1810–1821). Výběr křestního jména zde závisel na dobové oblibě, v některých případech dítě dostalo jméno dle světce, na jehož svátek se narodilo.“

v Praze byl pojmenován *Richard* podle ošetřujícího lékaře, který měl zrovna službu (novinky.cz, 21. 10. 2009), apod. Rodné jméno dítěte přitom může být ojediněle odvozeno i z příjmení, např. v Děčíně začali říkat chlapečkovi *Michálek* podle lékařky Marie Michálkové (decinsky.denik.cz, 20. 12. 2017).

Jméno může být též zvoleno i podle jiného zaměstnance zdravotnického zařízení, převážně z okruhu jeho vedení, např. v Plzni: „‚Prvního dnešního chlapečka jsem pojmenoval *Pavel* podle ředitele Zdravotnické záchranné služby Plzeňského kraje Pavla Hrdličky,‘ uvedl Hess. Tomu ředitel údajně slíbil zřízení babyboxu na stanovišti záchranky v Tachově, v jednom z posledních okresních měst bez babyboxu. Druhého pojmenovala hlavní sestra *Luděk* po manažerovi polikliniky Luďkovi Reiserovi, uvedl Hess.“ (Blesk, 23. 7. 2017) Tato jména však již plní spíše honorifikační funkci. Jejich výběr má nejspíše vyjádřit vděčnost a poděkování za dosavadní spolupráci na projektu babyboxů a snad si má také tyto osoby ve vedení zdravotnických zařízení jistým způsobem zavázat i do budoucna.

5.3 Jméno mecenáše či podporovatele

Zcela přiznaně honorifikační jsou pak jména vybraná po podporovatelích a mecenáších, kteří přispěli na výrobu a instalaci babyboxu. Např. v Rychnově nad Kněžnou byl chlapeček pojmenován L. Hessem *Vojtěch* po pražském mecenáši Vojtěchu Novákovi (orlickytydenik.cz, 27. 2. 2017). Méně často se ve zprávách setkáváme s pojmenováním i po rodinném příslušníkovi takového mecenáše, např. v Náchodě schránku zaplatila dárkyně Hana Hornochová, novorozence proto L. Hess pojmenoval po jejím synovi *Ambrose* (seznamzprávy.cz, 26. 9. 2020).

Podpora projektu babyboxů však nemusí být pouze finanční. Nalezenci jsou pojmenováváni i po osobách, které propagují projekt babyboxů mediálně či politicky, např.: „‚K *Cyrilovi* se hodí zcela jistě příjmení *Svoboda*. Sedmináso bný ministr je velkým protagonistou [sic] babyboxů a ke každému novému děťátku mi posílá gratulaci. Věřte, že jsem jinak zcela apolitický,‘ dodal Hess s poukazem na někdejšího ministra zahraničí, pro místní rozvoj a vnitra za KDU-ČSL Cyrila Svobodu.“ (Extra, 6. 9. 2021) Obdobně holčička nalezená v Praze byla pojmenována *Klára* „na počest jedné mladé novinářky o babyboxech hodně píšící“. (Hess, 2009, s. 142) Méně obvyklé je pak pojmenování po rodinném příslušníkovi takového podporovatele, např. v Praze dostal chlapec jméno *Viktor* po starším synovi televizní moderátorky Světlany Witowské (Blesk, 3. 2. 2019).

Pojmenovávání nalezených dětí po sponzorech je honorifikační, je poděkováním za dar a za vyjádření podpory. Pro dárce je takový médii sledovaný „křest“ jistě vítanou příležitostí ke zviditelnění sponzorské firmy, kterou dotyčný zastupuje, je to pro něj určitá forma reklamy. Mohli bychom se tu pustit do úvah, zda je takové jednání etické. Odpovědí na tuto otázku je však způsob, jakým na toto jméno L. Hess

nahlíží. Je to pro něj pouze pojmenování „pracovní“ a provizorní, které dítěti s největší pravděpodobností stejně nezůstane, jak opakovaně při různých příležitostech zdůrazňuje. Jedná se tedy dle našeho názoru především o symbolické gesto.

Obdobně bylo v minulosti přistupováno i k pojmenovávání dětí podle jejich kmotrů, kteří se o své kmotřence měli v případě potřeby postarat, proto bylo třeba si je pojmenováním naklonit. I v případě nalezenců se dříve patrně jednalo o běžnou praxi, např. v obci Olšinka byla 12. 8. 1764 pokřtěna nalezená holčička jako *Rosalia Josepha* (*Rozálie Josefa*) po kmotře Rosalii Fragnerové a jejím manželovi Josefovi (SOA Hradec Králové, Vilémov, 1764, s. 191), ve farnosti Zahrádka byla 22. 3. 1751 pokřtěna nalezená holčička *Anna Theresia* (*Anna Tereza*) – kmotrou jí byla Anna Procházková a svědkyní Theresia Ciesnerová (SOA Hradec Králové, Zahrádka, 1751, s. 203) apod.

5.4 Jméno z okruhu přátel a známých L. Hesse

V některých případech L. Hess vybírá jména pro děti z okruhu lidí, s nimiž je právě v kontaktu. Tyto motivace tak může odhalit pouze on sám.

Pozornost médií vzbudilo např. nezvyklé jméno pro holčičku v Praze, kterou zakladatel sítě babyboxů pojmenoval *Sidonie* po poslední přítelkyni básníka Václava Hraběte (iprima.cz, 4. 6. 2021). S V. Hrabětem jej totiž pojilo dlouholeté přátelství (Xaver a host, 29. 7. 2019). Předtím se objevily v novinách spekulace o tom, zda byl chlapec z Pelhřimova *Karel Spěváček* pojmenován po Karlu Gottovi, L. Hess však vysvětlil: „Karel Spěváček je můj kamarád z autoservisu, slíbil jsem mu, že příští dítě bude pojmenované po něm.“ (Blesk, 19. 1. 2019)

Symbolické a komemorativní pak bylo pojmenování chlapečka v Mělníku: „Sestry mu daly jméno *Lukáš*. Hess je poprosil, aby byl chlapec přejmenován na *Vláďu* na památku jeho přítele a člena vedení spolku Babybox Vladislava Jarého, který zemřel 12. dubna a jehož odchod Hesse hluboce zasáhl.“ (lidovky.cz, 18. 4. 2019)

5.5 Motivace neznámá/nezveřejněná

Ne vždy je v novinových/televizních zprávách uvedeno, kdo jméno vybral nebo čím se inspiroval; jsme seznámeni pouze s výsledkem pojmenovacího aktu, tedy že např. nalezenec dostal jméno *Tomáš* (ČT 24, 4. 9. 2012), chlapeček se jmenuje *Vilém* (ibrno.cz, 29. 2. 2012) či že holčičce dali jméno *Lea* (Blesk, 17. 8. 2018) apod. Rodné jméno je přitom uvedeno v těchto zprávách o nalezených dětech vždy, je považováno za podstatnou informaci. Nezřídka jsou přitom rodná jména uváděna v domácké nebo zdrobnělé podobě, např. „Zatím poslední v babyboxu byla *Maruška*“ (denik.cz, 14. 12. 2016) nebo „Češi hledají mámu *Olinky* i *Lukáška* z babyboxu.“ (tn.nova.cz, 12. 12. 2021)

6 Motivace pro výběr příjmení pro nalezence

I děti z babyboxů přirozeně dostávají kvůli evidenci příjmení,[17] a to stejným způsobem jako svá rodná jména. V novinových zprávách je o nich však referováno výrazně méně často. V seznamu dětí na webu babybox.cz je uvedeno příjmení pouze u 11 dětí z 231. Dalších 17 příjmení se nám podařilo vyexcerpovat z novinových zpráv. Celkově tedy máme údaj o příjmení pouze u 12,1 % všech dětí nalezených v babyboxech. Analyzovaný vzorek, který bylo možné získat, je tedy poměrně malý (28 příjmení), tudíž ze získaných zjištění nelze s jistotou vyvozovat obecnější závěry. Tato příjmení dětí můžeme rozdělit na ta, která děti dostaly po nějaké osobě, a na ta, která jim byla vybrána podle okolností jejich nálezu (doba, místo) nebo podle jejich vlastností (ať již skutečných, domnělých, nebo vytoužených).

6.1 Příjmení po někom

Stejně jako rodná jména dostávají nalezené děti i příjmení po zdravotnickém personálu, po mecenáších a známých L. Hesse. Z informací, které jsou dostupné, vyplývá, že častější je patrně situace, kdy je rodné jméno a příjmení voleno každé zvlášť, po někom jiném, např.: „*Marie* se jmenuje podle sestřičky, která děťátko našla, […] *Lenka* se jmenuje podle novinářky, která o holčičce psala první zprávu, a *Roztočilová II.* po profesoru Aleši Roztočilovi.“ (jihlavsky.denik.cz, 9. 4. 2012) Doložena však máme též pojmenování rodným jménem i příjmením po jedné osobě, např. již výše zmíněný chlapeček *Cyril Svoboda* po politikovi, *Pavel Toulec* po mecenáši (pardubicky.denik.cz, 23. 4. 2018) či *Zdeněk Juřica* po výrobci babyboxů (idnes.cz, 21. 3. 2015). V případě pojmenování dítěte podle známé osobnosti by však mohl nastat problém, jméno podle celebrity by nemuselo být akceptováno soudem, jak se píše i v komentáři k § 864: „Soud by měl ctít i práva veřejně známých osobností v případě, že jejich jméno je zcela jedinečné.“ (Zuklínová, 2014, s. 458)

6.2 Doba nálezu

Mezi zveřejněnými 28 příjmeními převažují ta, která byla motivována dobou nálezu. Příjmení vycházejí zvláště ze dnů v týdnu – v Liberci dostala holčička nalezená v neděli od ošetřujícího personálu jméno *Andrea Neděle* (lidovky.cz, 12. 10. 2009),[18]

[17] Mezi českými příjmeními máme i ta, která byla motivována právním či sociálním statusem, jako např. *Sirotek*, *Pastorek*, *Schovanec* atd., vyskytují se i příjmení *Nalezenec*, *Nalezený* a *Nalezínek* (srov. Beneš, 1962, s. 206–207). U dětí z babyboxů však nejsou (alespoň na základě zjištěných informací) tato příjmení dnes užívána.

[18] Rodné jméno *Andrea* snad proto, že 11. 10. má svátek *Andrej*.

holčička odložená v pátek v Jablonci nad Nisou dostala příjmení *Pátková* (tyden.cz, 28. 1. 2011), chlapeček v Příbrami byl pojmenován *Filip Pondělíček* (pribramsky.denik.cz, 22. 2. 2011) a ve Vyškově *Jan Pondělník* (vyskovsky.denik.cz, 19. 5. 2020). Stejně tak chlapeček, který nebyl odložen do babyboxu, ale byl nalezen pohozený u kontejneru v Praze, dostal v nemocnici jméno *Vendelín Čtvrtek* (aktualne.cz, 3. 1. 2008). Tento způsob pojmenovávání nalezených dětí navazuje na starší tradici, což dokládá např. zápis z obce Dolany ze 7. 7. 1820 o nalezenci, který byl pokřtěn jako *Johann Pátek* (ZA Opava, Dolany, 1820, s. 66).

Jako příjmení figurují i označení svátků nebo jsou příjmení těmito svátky inspirována, např. v Ústí nad Orlicí se chlapeček narodil na Nový rok, proto dostal jméno *Petr Nový* (Blesk, 2. 1. 2018), v Jihlavě dostala holčička jméno *Marie Velikonoční* (Aha!, 10. 4. 2012).[19] Vánocemi bylo motivováno pojmenování pro chlapečka nalezeného 21. 12. 2006 v Praze: „Předvánočního klučíka jsem pojmenoval *Adam Ježíšek*. A myslím, že jméno mu zůstalo. Tedy to křestní.“ (Hess, 2009, s. 98) Poněkud kuriózně pak působí spojení *Jana Husová*. Tato holčička byla nalezena ve Frýdku-Místku na Den upálení mistra Jana Husa (novinky.cz, 6. 7. 2011).[20] Z označení ročního období pak vychází pojmenování holčičky narozené v prosinci na Kladně, která dostala jméno *Judita Zimová* (ČT 24, 2. 12. 2011).

6.3 Místo nálezu

V minulosti bývaly někdy odložené děti pojmenovávány příjmením vycházejícím z označení místa, kde byly nalezeny, např. 18. 5. 1808 pokřtili v Kněževsi holčičku, kterou našli v lese, dostala proto příjmení (zapsané v nepřechýlené podobě) *Hájek* (SOA Praha, Kněževes, 1808, s. 316), obdobně Ambrož Antonín *Schod* byl dítě „nalezené dne 7. prosince 1851 v Vamberku v No. 94, které asi 21 dni staré býti mohlo – a sice v domě Josefa Kubáta, souseda a mistra obuvnického v Vamberku No. 94 na schodech podložené, odtud prozatímní příjmení Schod“ (SOA Hradec Králové, Vamberk, 1851, s. 181). Dále se užívalo příjmení odvozené z místního jména obce, kde bylo dítě nalezeno, např. dne 11. 7. 1758 našli v obci Podol odloženého chlapečka, který pak dostal příjmí *Podolský* (SOA Hradec Králové, Ledeč nad Sázavou, 1758, s. 449).

---

[19] Je otázkou, jak by soud rozhodl v případě příjmení *Velikonoční*, protože to u nás není jako rodinné jméno doloženo. Nastal by tu tedy konflikt se zákonem o matrikách, jménu a příjmení. Později byla tato holčička přejmenována na *Marie Roztočilová*.

[20] Po historické osobnosti byla pojmenována sestřičkami v nemocnici i holčička nalezená na Kladně, dostala jméno *Anežka Česká* (idnes.cz, 30. 6. 2010), v tomto případě však patrně nehrálo roli datum nálezu (sv. Anežka Česká má svátek 13. 11.), motivaci se nám nepodařilo z dostupných zdrojů zjistit.

U dětí odložených do babyboxů jsme taktéž zaznamenali několik případů, kdy bylo příjmení odvozeno z toponyma – v Havlíčkově Brodě byl chlapeček zaevidovaný jako *Milan Jiří Brodský* (Blesk, 29. 5. 2017), v Mělníku dostala holčička jméno *Julinka Mělnická* (idnes.cz, 15. 9. 2013), holčička nalezená v Kolíně byla pojmenována *Pavlína Kolínská* (tyden.cz, 15. 2. 2012).

6.4 Vlastnosti

Další zveřejněná příjmení byla motivována vlastnostmi – v Ostravě dali zdravotníci holčičce jméno *Zdenička Krásná* (karvinsky.denik.cz, 7. 7. 2011) a chlapeček v Karviné dostal jméno *Pavel Veliký*, „protože je tak dobře vykrmený". (Aha!, 26. 3. 2018) Jsou to však jediné doklady tohoto typu pojmenování dětí z babyboxu, které máme k dispozici. Vzhledem k omezeným pramenům nelze usuzovat, nakolik je, či není časté dávání příjmení vyjadřujícího vlastnosti (ať už reálné, nebo kýžené) nalezeným dětem. Opět tu však nacházíme i historické paralely, např. v Opočně dostala 9. 11. 1796 nalezená holčička příjmení *Šťastná* (SOA Hradec Králové, Opočno, 1796, s. 60). Její příjmení bychom přitom snad mohli chápat i jako predestinační či přací.

Prozatímní příjmení může reflektovat i fakt, že dítě své příjmení nemá, proto byla v Pardubicích holčička nazvána *Ria Nejmenovaná* (idnes.cz, 15. 1. 2014). Obdobně ze Slovenska víme o rodině s příjmením *Neznámy*, protože dědeček byl nalezenec.[21]

7 Závěr

V ČR je v současnosti 81 babyboxů, ve kterých bylo do konce roku 2021 odloženo 231 dětí. Pokud nemají své jméno (tj. pokud nejsou odloženy i se svým rodným listem), bývají ihned po nálezu spontánně pojmenovávány, a to především L. Hessem, který stojí za projektem babyboxů u nás, popř. zdravotnickými pracovníky, kteří s dítětem jako první přijdou do styku. Rodná jména bývají vybírána právě podle těchto pracovníků, dále podle mecenášů a podporovatelů projektu, podle různých známých a přátel L. Hesse nebo jejich rodinných příslušníků. Někdy se inspirací stane svátek v kalendáři v době nálezu. Pojmenování je tak do značné míry náhodné, bez vztahu ke konkrétnímu dítěti, nepřihlíží se patrně ani k mnoha faktorům, které zvažují budoucí rodiče, když vybírají jméno pro své dítě, neexistuje tu vliv rodinné tradice apod. (srov. Knappová, 2020; Březinová, 2021). Vybrané jméno se může ještě změnit. Přistupuje se k němu tedy jen jako ke jménu „pracovnímu".

[21] Za upozornění děkuji J. Krškovi (13. 2. 2022). Za historické doklady pak patří poděkování kolegům z genealogického fóra Genealogie CZ+SK na Facebooku.

Zatímco rodná jména jsou velmi často zveřejněna v médiích, o „pracovních" příjmeních nalezených dětí mnoho informací nemáme. Z dostupných zdrojů jsme jich shromáždili pouze 28 z celkových 231, nejedná se tedy o reprezentativní vzorek. Dle L. Hesse jsou též volena náhodně podle jeho známých, se kterými je zrovna v kontaktu. V některých případech jsou pak příjmení pro děti vybírána z repertoáru existujících českých příjmení bez vztahu ke konkrétní osobě, bývají inspirována místem nálezu (tj. jsou odvozena z místních jmen), popř. vlastnostmi dítěte. Paralelou k rodným jménům v kalendáři jsou příjmení motivovaná dobou, kdy bylo dítě v babyboxu odloženo (den v týdnu, svátek, roční období). U dětí z babyboxů se tak navazuje i na modely uplatňované dříve při pojmenovávání nalezenců, jak jsme se pokusili ukázat na historických dokladech.

Tato první „pracovní" jména jsou dočasná, sloužící především k evidenci ve zdravotnickém zařízení. Rodné jméno a příjmení pak oficiálně přiděluje nalezenému „dítěti nezjištěné totožnosti" soud. Ten přihlíží k předchozímu provizornímu jménu, ale není žádný právní předpis, který by stanovil, podle čeho má oficiální jméno určit. I toto jméno je však jen dočasné. Definitivní oficiální jméno získá dítě po osvojení. Bylo by nepochybně zajímavé zjistit, zda bývá dítěti ponecháváno ono původní „pracovní" rodné jméno, či nikoli, tedy do jaké míry je skutečně jen „pracovní" a provizorní, jak se L. Hess domnívá. Tyto informace však bohužel není možné získat kvůli tomu, že se jedná o citlivé osobní údaje.

LITERATURA

Beneš, Josef (1962): *O českých příjmeních*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd.

Březinová, Kristýna (2021): „Blažena je taky hrozná" – Rodná jména a jejich vnímání budoucími rodiči. In: Juraj Hladký – Andrej Závodný (eds.), *Varia XXIX. Zborník príspevkov z XXIX. kolokvia mladých jazykovedcov (Trnava 25. 11. – 27. 11. 2020)* [online]. Trnava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri Jazykovednom ústave Ľudovíta Štúra SAV, pobočka pri Katedre slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, s. 37–45. Cit. 20. 4. 2022. <https://pdf.truni.sk/download?zborniky/varia-2020-zbornik-prispevkov.pdf>.

Halířová, Martina (2006): *Sociální patologie a ochrana dětství od dob osvícenství do roku 1914. Disciplinace jako součást ochrany dětství*. Disertační práce. Pardubice: Filozofická fakulta Univerzity Pardubice.

Hess, Ludvík (2009): *Co jste se v novinách nedočetli o babyboxech*. Praha: Petrklíč.

Hrušáková, Milana – Westphalová, Lenka (2020): *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655−975)*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck.

Knappová, Miloslava (2020): *Jak se bude vaše dítě jmenovat?* 6. vyd. Praha: Academia.

Lukáčová, Lenka (2016): *Anonymní porody, utajené porody a odložení dětí do babyboxu*. Diplomová práce. Praha: Právnická fakulta UK v Praze.

Marešová, Jitka (2014): *Nalezenci. Historický vývoj a souvislosti ve vztahu k současné situaci v České republice*. Diplomová práce. Praha: Evangelická teologická fakulta UK v Praze.

Registr lékařů [online]. Cit. 20. 4. 2022. <https://www.registrlekaru.cz/ordinace-gynekologie-dionyz-zakal-12692/>.

Sdělení č. 104/1991 Sb. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech dítěte [online]. Cit. 10. 2. 2022. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-104>.

Schön, Monika (2018): *Komentář zákona 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 864. Určení osobního jména a příjmení dítěte, jehož rodiče nejsou* [online]. Praha: Verlag Dashöfer. Cit. 10. 2. 2022. <https://www.fulsoft.cz/33/komentar-zakona-89-2012-sb-obcansky-zakonik-864-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EtuvCojfP1DmnWo4O-Y18zW2ITRCAeSCKA/>.

Sovová, Olga – Mázlová, Marie (2016): Sociálně-právní otázky babyboxů. In: Miroslav Mitlöhner – Zuzana Prouzová (eds.), *24. celostátní kongres o sexuální výchově v České republice* [online]. Pardubice: Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu, s. 81–84. Cit. 10. 2. 2022. <https://www.planovanirodiny.cz/sbornik-2016/8-socialne-pravni-otazky-babyboxu>.

Úmluva o právech dítěte OSN (1989) [online]. Cit. 10. 2. 2022. <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/umluva-o-pravech-ditete.pdf>.

Zákon č. 89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník [online]. Cit. 10. 2. 2022. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů [online]. Cit. 10. 2. 2022. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-301>.

Zuklínová, Michaela (2014): Určení osobního jména a příjmení dítěte soudem. In: Jiří Švestka – Jan Dvořák – Josef Fiala – Michaela Zuklínová: *Občanský zákoník: Komentář, Svazek II, (§ 655–975)*. Praha: Wolters Kluwer, s. 458.

PRAMENY

Aha! (10. 4. 2012): Velikonoční nalezenec! [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/71806/velikonocni-nalezenec.html?page=10>.

Aha! (26. 3. 2018): Další dítě v babyboxu, poprvé bylo tmavé pleti! [online]. Cit. 9. 3. 2022. <https://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/145610/dalsi-dite-v-babyboxu-poprve-bylo-tmave-pleti.html>.

Aha! (25. 3. 2020): Holčička z babyboxu se jmenuje Viola! [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/170325/holcicka-z-babyboxu-se-jmenuje-viola.html>.

aktualne.cz (16. 12. 2007): V baby boxu našli desáté dítě, holčička je v pořádku [online]. Cit. 12. 4. 2022. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/v-baby-boxu-nasli-desate-dite-holcicka-je-v-poradku/r~i:article:516674//>.

aktualne.cz (3. 1. 2008): Chlapec z kontejneru je zdravý. 20 párů ho chce za syna [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/chlapec-z-kontejneru-je-zdravy-20-paru-ho-chce-za-syna/r~i:article:517674/>.

babybox.cz [online]. Cit. 10. 2. 2022. <https://www.babybox.cz>.

Blesk (21. 2. 2011): Filípek: Další nalezenec z babyboxu [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti-domaci/149252/filipek-dalsi-nalezenec-z-babyboxu.html>.

Blesk (22. 2. 2017): V babyboxu ležela novorozená Lenička, máma u ní nechala vzkaz! [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-brno-brno-zpravy/451661/v-babyboxu-lezela-novorozena-lenicka-mama-u-ni-nechala-vzkaz.html>.

Blesk (30. 3. 2017): Do babyboxu v Hloubětíně někdo odložil chlapečka: Dostal jméno Vladislav [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-praha-praha-zpravy/459428/do-babyboxu-v-hloubetine-nekdo-odlozil-chlapecka-dostal-jmeno-vladislav.html>.

Blesk (12. 4. 2017): Chlapeček v opavském babyboxu byl podchlazený: Teď se přou o jméno. Alan, nebo Tomík? [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-ostrava/462322/chlapecek-v-opavskem-babyboxu-byl-podchlazeny-ted-se-prou-o-jmeno-alan-nebo-tomik.html>.

Blesk (2. 5. 2017): Takhle vypadá nalezená Gita v babyboxu v Hloubětíně: Byl u ní vzkaz! [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-praha-praha-zpravy/466289/takhle-vypada-nalezena-gita-v-babyboxu-v-hloubetine-byl-u-ni-vzkaz.html>.

Blesk (29. 5. 2017): V havlíčkobrodském babyboxu našli miminko: Sestřičky mu daly jméno Milan [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/472126/v-havlickobrodskem-babyboxu-nasli-miminko-sestricky-mu-daly-jmeno-milan.html>.

Blesk (23. 7. 2017): V babyboxu v Plzni našli 2 děti během 3 hodin, jedno bojuje o život [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-plzen/483287/v-babyboxu-v-plzni-nasli-2-deti-behem-3-hodin-jedno-bojuje-o-zivot.html>.

Blesk (2. 1. 2018): Nejsmutnější novoroční miminko: Chlapce našli v župánku po starším dítěti v babyboxu v Ústí nad Orlicí [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-pribehy/515643/nejsmutnejsi-novorocni-miminko-chlapce-nasli-v-zupanku-po-starsim-diteti-v-babyboxu-v-usti-nad-orlici.html>.

Blesk (17. 8. 2018): Čerstvě narozenou holčičku ve špinavém ručníku našli v babyboxu v Opavě. Dali jí jméno Lea [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/559862/cerstve-narozenou-holcicku-ve-spinavem-rucniku-nasli-v-babyboxu-v-opave-dali-ji-jmeno-lea.html>.

Blesk (19. 1. 2019): V babyboxu našli mluvící batole v zelené bundičce! Dostal podchlazený chlapec (1,5) jméno po Gottovi? [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-pribehy/589902/v-babyboxu-nasli-mluvici-batole-v-zelene-bundicce-dostal-podchlazeny-chlapec-1-5-jmeno-po-gottovi.html>.

Blesk (3. 2. 2019): Další dítě v babyboxu: Chlapec dostal jméno po synovi moderátorky! [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-pribehy/593029/dalsi-dite-v-babyboxu-chlapec-dostal-jmeno-po-synovi-moderatorky.html>.

brnensky.denik.cz (19. 9. 2021): Z babyboxu v brněnské nemocnici zachránili novorozeně. Jmenuje se Aneta Světlana [online]. Cit. 12. 4. 2022. <https://brnensky.denik.cz/zpravy_region/z-babyboxu-v-brnenske-nemocnici-zachranili-novorozene-jmenuje-se-aneta-svetlana.html>.

ČT 24 (2. 12. 2011): V kladenském babyboxu byla novorozená holčička [online]. Cit. 8. 2. 2022. <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1206007-v-kladenskem-babyboxu-byla-novorozena-holcicka>.

ČT 24 (4. 9. 2012): V olomouckém babyboxu našel útočiště půlroční chlapec [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1148346-v-olomouckem-babyboxu-nasel-utociste-pulrocni-chlapec>.

decinsky.denik.cz (20. 12. 2017): V babyboxu našli novorozence. Michálek je v Děčíně druhým odloženým dítětem [online]. Cit. 8. 2. 2022. <https://decinsky.denik.cz/zpravy_region/v-babyboxu-nasli-novorozence-michalek-je-v-decine-druhym-odlozenym-ditetem-20171220.html>.

denik.cz (14. 12. 2016): Zatím poslední v babyboxu byla Maruška [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.denik.cz/regiony/zatim-posledni-v-babyboxu-byla-maruska-20161214.html>.

E15 (6. 3. 2012): Babybox má prvního nalezence [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.e15.cz/magazin/babybox-ma-prvniho-nalezence-835826>.
Extra (6. 9. 2021): Další odložené dítě: V kolínském babyboxu skončil chlapeček ve starém ručníku [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.extra.cz/dalsi-odlozene-dite-v-kolinskem-babyboxu-skoncil-chlapecek-ve-starem-rucniku-4ed17>.
ibrno.cz (29. 2. 2012): V babyboxu Nemocnice Milosrdných bratří se našel chlapeček [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.ibrno.cz/zajimavosti/44830-update-v-brnenskem-babyboxu-se-nasel-chlapecek.html>.
idnes.cz (30. 6. 2010): Anežka Česká, dítě z babyboxu, už má novou rodinu [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anezka-ceska-dite-z-babyboxu-uz-ma-novou-rodinu.A100630_1410476_domaci_itu>.
idnes.cz (15. 9. 2013): Do babyboxu v Brodě někdo odložil holčičku. Druhou našli v Mělníku [online]. Cit. 7. 2. 2022. <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/dite-v-havlickobrodskem-babyboxu.A130915_095920_jihlava-zpravy_mav>.
idnes.cz (15. 1. 2014): Jako by spadly odnikud, říká o dětech z babyboxu lékař [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.idnes.cz/onadnes/vztahy/v-babyboxech-se-naslo-uz-sto-deti.A140113_162928_deti_haa>.
idnes.cz (21. 3. 2015): Do babyboxu v Havlíčkově Brodě někdo odložil novorozeného chlapce [online]. Cit. 15. 4. 2022. <https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/do-babyboxu-v-havlickove-brode-nekdo-odlozil-chlapce.A150321_073611_jihlava-zpravy_pku>.
idnes.cz (21. 9. 2017): Holčička z babyboxu dostala od matky kolíček a od nálezců jméno Melitta [online]. Cit. 7. 2. 2022. <https://www.idnes.cz/ceske-budejovice/zpravy/babybox-strakonice-hess-holcicka-melitta-kolicek.A170921_094115_budejovice-zpravy_khr>.
iprima.cz (4. 6. 2021): V babyboxu našli holčičku zabalenou do fusaku. Dostala velmi netradiční jméno [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://cnn.iprima.cz/v-babyboxu-nasli-holcicku-zabalenou-do-fusaku-dostala-velmi-netradicni-jmeno-26793>.
jihlavsky.denik.cz (9. 4. 2012): Marie Velikonoční. Tak se jmenuje holčička z babyboxu [online]. Cit. 12. 4. 2022. <https://jihlavsky.denik.cz/zpravy_region/do-babyboxu-v-jihlave-v-noci-nekdo-odlozil-holcicku-20120409.html>.
karvinsky.denik.cz (7. 7. 2011): Matka chce zpátky své dítě odložené do babyboxu [online]. Cit. 7. 2. 2022. <https://karvinsky.denik.cz/zpravy_region/20110707dite_babybox_matka-214e.html>.
lidovky.cz (28. 1. 2009): Dítě odložené v babyboxu má jméno Zorka [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.lidovky.cz/domov/dite-odlozene-v-babyboxu-ma-jmeno-zorka.A090128_000127_ln_noviny_sko>.
lidovky.cz (12. 10. 2009): Babyboxy mají už 25 dětí, holčička v Liberci dostala jméno Andrea Neděle [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.lidovky.cz/domov/babyboxy-maji-uz-25-deti-holcicka-v-liberci-dostala-jmeno-andrea-nedele.A091012_111304_ln_domov_glu>.
lidovky.cz (18. 4. 2019): Do babyboxu v Mělníku někdo odložil chlapce. Nebyl vykoupaný a měl jen starý ručník [online]. Cit. 15. 2. 2022. <https://www.lidovky.cz/domov/do-babyboxu-v-melniku-nekdo-odlozil-novorozeneho-chlapce-dostal-jmeno-vladimir.A190418_092959_ln_domov_krku>.
novinky.cz (17. 3. 2008): V olomouckém babyboxu našli holčičku [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/v-olomouckem-babyboxu-nasli-holcicku-40190706>.

novinky.cz (21. 10. 2009): V hloubětínském babyboxu se našel sedmiměsíční chlapec [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/v-hloubetinskem-babyboxu-se-nasel-sedmimesicni-chlapec-40239934>.

novinky.cz (6. 7. 2011): Babybox zachránil další děvčátko, bude se jmenovat Jana Husová [online]. Cit. 15. 4. 2022. <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/babybox-zachranil-dalsi-devcatko-bude-se-jmenovat-jana-husova-98752>.

novinky.cz (25. 3. 2015): Do babyboxu v Ústí nad Orlicí někdo odložil chlapce, pojmenovali ho Dionýz [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/do-babyboxu-v-usti-nad-orlici-nekdo-odlozil-chlapce-pojmenovali-ho-dionyz-289595>.

orlickytydenik.cz (27. 2. 2017): První miminko v rychnovském babyboxu se jmenuje Vojtěch [online]. Cit. 5. 2. 2022. <http://www.orlickytydenik.cz/prvni-miminko-v-rychnovskem-babyboxu-se-jmenuje-vojtech/>.

pardubicky.denik.cz (23. 4. 2018): Do babyboxu v Pardubicích přišel klučík jen v tričku [online]. Cit. 15. 4. 2022. <https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/do-babyboxu-v-pardubicich-prisel-klucik-jen-v-tricku-20180423.html>.

pribramsky.denik.cz (22. 2. 2011): Babybox: První odložené dítě! [online]. Cit. 8. 2. 2022. <https://pribramsky.denik.cz/zpravy_region/baby20110222.html>.

seznamzprávy.cz (26. 9. 2020): Náchodský babybox poprvé přijal odloženého chlapce [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nachodsky-babybox-poprve-prijal-odlozeneho-chlapce-121573>.

SOA Hradec Králové, římskokatolická farnost Vamberk, matrika narozených 1844–1858, sign. 168-10, ukn 10233, s. 181, sken CZEC0004D_168-10_M_00181 [online]. Cit. 5. 2. 2022. <http://88.146.158.154:8083/168-00010.zip>.

SOA Hradec Králové, římskokatolická farnost Solnice, matrika narozených 1784–1816, sign. 8960, unk 150-4, s. 145, sken CZEC0004D_150-4_M_00079 [online]. Cit. 20. 2. 2022. <http://88.146.158.154:8083/150-00004.zip>.

SOA Hradec Králové, římskokatolická farnost Zahrádka, matrika NOZ 1729–1777, sign. 4801, unk 10891, s. 203, sken CZEC0004D_Matriky-Church-books-Havlíčkův-Brod-4801-1729-1777_00206 [online]. Cit. 9. 3. 2022. <http://88.146.158.154:8083/000-04801.zip>.

SOA Hradec Králové, římskokatolická farnost Vilémov, matrika NOZ 1758–1779, sign. 792, ukn 10520, s. 191, sken CZEC0004D_Matriky-Church-books-Havlíčkův-Brod-792-1758-1779_00193 [online]. Cit. 9. 3. 2022. <http://88.146.158.154:8083/000-00792.zip>.

SOA Hradec Králové, římskokatolická farnost Opočno, matrika N 1776–1803, sign 120-2, unk 7061, s. 60, sken CZEC0004D_120-2_M_00060 [online]. Cit. 15. 4. 2022. <http://88.146.158.154:8083/120-00002.zip>.

SOA Hradec Králové, farnost Ledeč nad Sázavou, matrika N 1733–1758, sign. 2518, unk 5096, s. 449, sken CZEC0004D_Matriky-Church-books-Havlíčkův-Brod-2518-1733-1758_00451 [online]. Cit. 9. 3. 2022. <http://88.146.158.154:8083/000-02518.zip>.

SOA Praha, římskokatolická farnost Kněževes, matrika narozených 1735–1809, sign. 02, s. 316. Cit. 12. 4. 2022. [online] <https://ebadatelna.soapraha.cz/d/6567/316>.

tn.nova.cz (5. 6. 2011): V Kadani našli čerstvě narozeného chlapečka, Zachránil ho babybox! [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/220306-v-kadani-nasli-cerstve-narozeneho-chlapecka-zachranil-ho-babybox?campaignsrc=tn_clipboard>.

tn.nova.cz (12. 12. 2021): Češi hledají mámu Olinky i Lukáška z babyboxu. Špatný nápad, varuje Hess [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/450404-cesi-hledaji-maminku-olinky-i-lukaska-deti-z-babyboxu-neni-to-dobry-napad-varuje-hess>.

tyden.cz (28. 1. 2011): Babybox zachránil už 41. dítě, právě narozenou Silvii [online]. Cit. 15. 2. 2022. <https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/babybox-zachranil-uz-41-dite-prave-narozenou-silvii_192473.html>.

tyden.cz (15. 2. 2012): Jmenuji se Pavlína Kolínská. Našli mě v babyboxu v Kolíně [online]. Cit. 15. 2. 2022. <https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/jmenuji-se-pavlina-kolinska-nasli-me-v-babyboxu-v-koline_225371.html>.

vyskovsky.denik.cz (19. 5. 2020): Zabalený v dece. Vyškovský babybox zachránil dítě, v nemocnici mu dali jméno Jan [online]. Cit. 15. 2. 2022. <https://vyskovsky.denik.cz/zpravy_region/vladimir-byl-zabaleny-jen-v-dece-vyskovsky-babybox-zachranil-uz-druhe-dite-20200519.html>.

Xaver a host (29. 7. 2019): Jména pro děti z babyboxů vybírám já, říká jejich zakladatel Ludvík Hess [online]. ČRo Region. Cit. 15. 2. 2022. <https://region.rozhlas.cz/jmena-pro-deti-z-babyboxu-vybiram-ja-rika-jejich-zakladatel-ludvik-hess-8027369>.

ZA Opava, římskokatolická farnost Dolany, matrika N 1809–1838, sign. VB III 7, inv. č. 8191, s. 66 [online]. Cit. 5. 2. 2022. <https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=be928210-f13c-102f-8255-0050568c0263&scan=1e02747810664a3cb0514e47736ada92>.

zlin.cz (14. 6. 2016): Do valašskomeziříčského babyboxu někdo odložil holčičku [online]. Cit. 15. 2. 2022. <https://zlin.cz/zpravy/523916n-do-valasskomeziricskeho-babyboxu-nekdo-odlozil-holcicku/>.

Ústav pro jazyk český, AV ČR
Valentinská 1, 116 46 Praha 1
z.dvorakova@ujc.cas.cz